

VAI TRÒ CỦA PHỤ NỮ TRÍ THỨC VIỆT NAM TRONG SỰ NGHIỆP CNH-HĐH ĐẤT NƯỚC

Lê Kim Nguyệt

Khoa Luật - Đại học Quốc gia Hà Nội

Ngày nay phụ nữ Việt Nam đã có nhiều cơ hội để học tập nâng cao trình độ hiểu biết, rất nhiều phụ nữ thành công trên con đường công danh sự nghiệp của mình, tỷ lệ nữ giới tham gia các hoạt động của đời sống xã hội ngày càng tăng lên và đặc biệt là phụ nữ đã nắm giữ được nhiều cương vị lãnh đạo trong xã hội. Bên cạnh đó trong gia đình, phụ nữ luôn đóng vai trò rất quan trọng trong việc nuôi dạy con cái, tề gia nội trợ nhằm xây dựng gia đình ấm no, bình đẳng, hạnh phúc và tiến bộ.

Phụ nữ cùng một lúc phải đảm nhận hai vai trò: lao động gia đình và lao động xã hội đã góp phần tích cực vào sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Đảng và Nhà nước ta đã đặc biệt quan tâm đến việc hoàn thiện hệ thống pháp luật và chính sách về các quyền con người của phụ nữ trên các lĩnh vực chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội:

+ Trong Luật hôn nhân và gia đình sửa đổi năm 2000 đã quy định chặt chẽ việc bảo vệ chế độ hôn nhân và gia đình như vấn đề kết hôn: không công nhận hôn nhân khi nam nữ chung sống với nhau mà không có giấy đăng ký kết hôn (kể từ ngày 01/01/2001), nghiêm cấm hành vi bạo lực gia đình và buôn bán phụ nữ, trẻ em...

+ Trong Bộ luật hình sự sửa đổi năm 1999 có nhiều quy định bảo vệ quyền lợi cho phụ nữ: khi phụ nữ mang thai là tội phạm thì sẽ là tình tiết giảm nhẹ trách nhiệm hình sự.

+ Tại Pháp lệnh cán bộ công chức sửa đổi năm 2000 có quy định độ tuổi tuyển lao động của nam nữ bình đẳng như nhau...

Nhìn chung với sự quan tâm của Đảng và Nhà nước ta, quyền con người của phụ nữ đã từng bước được phát triển và hoàn thiện, phụ nữ được hưởng các quyền trên cơ sở bình đẳng với nam giới. Có thể nhận định rằng đối với phụ nữ Việt Nam trong những năm đầu thế kỷ XXI sẽ có nhiều cơ hội nhưng cũng không ít thách thức trong bước đường phát triển của mình.

Trước những đổi mới không ngừng của đất nước ta trong giai đoạn hiện nay về mọi mặt như sự tăng cường về cơ sở vật chất kỹ thuật trong nền kinh tế, lực lượng lao động dồi dào cùng với tiềm năng to lớn về tài nguyên thiên nhiên, nước ta đã có đà vững chắc để phát triển kinh tế của mình. Ngoài ra với xu thế hòa bình hợp tác hữu nghị, toàn cầu hóa và tự do hóa thương mại hướng tới một nền kinh tế tri thức, với xu hướng đó đất nước chúng ta tiếp tục phát huy nội lực kết hợp với ngoại lực và tiếp thu nền khoa học công nghệ mới nhằm phục vụ sự nghiệp công nghiệp hóa - hiện đại hóa đất nước. Tuy nhiên bên cạnh đó chúng ta cũng phải đối mặt với rất nhiều những khó khăn thách thức đó là sự yếu kém của nền kinh tế hiện nay, đội ngũ cán bộ tri thức còn yếu kém chưa đồng đều và đặc biệt là còn tồn tại tệ quan liêu, tham nhũng của một bộ phận cán bộ, đảng viên trong bộ máy nhà nước của chúng ta. Điều này đã đặt ra cho mỗi người cần có những suy nghĩ, hành động sao cho phù hợp với xu hướng phát triển của đất nước mà phụ nữ luôn chiếm số đông trong lực lượng lao động của xã hội, điều này hứa hẹn nhiều tiềm năng phát triển trong tương lai.

Thực vậy, phụ nữ trí thức Việt Nam luôn tích cực tham gia vào đời sống kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội với ý thức phát huy phẩm chất, truyền thống tốt đẹp của người phụ nữ Việt Nam nhằm đóng góp công sức, tài năng trí tuệ cho sự nghiệp đổi mới của đất nước. Nhưng vẫn còn rất nhiều những khó khăn thử thách đối với phụ nữ, đó là tình trạng thất nghiệp, phòng chống bệnh tật, tệ nạn xã hội như nạn bạo lực với phụ nữ, buôn bán phụ nữ, trẻ em. Còn có nhiều phụ nữ chưa đáp ứng được những công việc đòi hỏi trình độ chuyên môn, kỹ thuật cao trong nền kinh tế thị trường có tính cạnh tranh gay gắt hiện nay... Để đáp ứng yêu cầu của đất nước trong giai đoạn mới này, người phụ nữ phải khẳng định được vị trí và tiếng nói của mình trong gia đình và trong xã hội. Có thể nói học tập, lao động và gia đình là ba

yếu tố quan trọng đối với người phụ nữ đang sống trong thời kỳ của nền kinh tế tri thức với những thành tựu vượt bậc của khoa học, công nghệ. Vì vậy phụ nữ cần nâng cao trình độ, năng lực, có kiến thức và sự hiểu biết về mọi mặt đồng thời phải tạo dựng một gia đình hạnh phúc mới có đủ điều kiện và cơ hội tham gia một cách hiệu quả vào các hoạt động phát triển kinh tế - xã hội.

Khi nói đến yếu tố gia đình chúng ta đều biết rằng gia đình vốn là một tế bào của xã hội, gia đình có tốt thì xã hội mới phát triển lành mạnh, muốn vậy trong gia đình rất cần có sự chăm sóc của người phụ nữ với vai trò làm vợ, làm mẹ, làm người con hiếu thảo. Để có được một gia đình hạnh phúc trước hết người phụ nữ cần tuân thủ các quy định của Luật hôn nhân và gia đình Việt Nam năm 2000 về điều kiện kết hôn, ở đây có thể nêu ra những điều kiện chính, đó là điều kiện về thể chất; Điều kiện phải có sự tự nguyện của 2 bên nam nữ; Việc kết hôn phải tuân theo nguyên tắc 1 vợ 1 chồng và cuối cùng là không có quan hệ thân thuộc mà pháp luật cấm.

Dưới khía cạnh pháp lý thì điều kiện về thể chất trong việc kết hôn không thể bỏ qua yếu tố phải có đủ độ tuổi kết hôn theo luật định. Theo khoản 1 Điều 9 Luật hôn nhân và gia đình năm 2000 thì *"nam từ 20 tuổi trở lên, nữ từ 18 tuổi trở lên có quyền kết hôn"*. Đối với phụ nữ việc rèn luyện sức khỏe và kết hôn đúng với độ tuổi theo Pháp luật quy định là yếu tố cần thiết và quan trọng bởi vì với thiên chức riêng của phụ nữ thì việc rèn luyện sức khỏe tốt và kết hôn ở độ tuổi đã chín muồi trong suy nghĩ và hành động, làm chủ được bản thân mình sẽ gắn liền với việc có khả năng duy trì nòi giống, tạo cơ sở để xây dựng một gia đình no ấm, bình đẳng, tiến bộ, hạnh phúc và phát triển bền vững. Người phụ nữ biết rèn luyện để có sức khỏe tốt và kết hôn ở độ tuổi luật định là người phụ nữ hiểu biết và có khả năng tốt để nuôi dạy con cái khỏe mạnh cả về thể chất và trí tuệ trở thành những công dân có ích cho xã hội.

Phụ nữ trí thức trong thời đại hiện nay luôn cố gắng phấn đấu học tập nâng cao trình độ kiến thức và hiểu biết về mọi mặt trong cuộc sống, đây là yếu tố rất cần thiết và là yếu tố cơ bản giúp người phụ nữ tiến bộ và phát triển nhằm đáp ứng yêu cầu của xã hội hiện đại ngày nay. Người phụ nữ trí thức Việt Nam luôn dựa vào yếu tố này để vượt qua được các thách thức, khó khăn tiếp tục vươn lên thực

hiện sự bình đẳng về giới và góp phần thực hiện mục tiêu chung vì sự tiến bộ của phụ nữ Việt Nam trên mọi lĩnh vực trong đời sống, xã hội.

Lao động sáng tạo không ngừng vươn lên là động lực tốt cho phụ nữ phát triển, chủ động bắt kịp với thông tin, kiến thức mới để hoàn thành tốt công việc của mình, điều này sẽ góp phần nâng cao hiệu quả công việc chuyên môn của phụ nữ góp phần xây dựng sự nghiệp công nghiệp hóa - hiện đại hóa đất nước trong giai đoạn hiện nay trên mọi lĩnh vực.

+ Về phương diện kinh tế mỗi người là một nhà sản xuất hay người tiêu dùng, một doanh nghiệp hay người làm công. Việc tham gia vào đời sống kinh tế tạo cho con người nền tảng của sự tự trọng và phẩm giá trong xã hội. Trên lĩnh vực này hiện nay đã có khá nhiều phụ nữ trí thức trẻ tự tin bước vào và đã gặt hái được nhiều thành công đáng kể với vai trò là những nhà quản lý doanh nghiệp năng động...

+ Về phương diện văn hóa xã hội, mỗi người là thành viên trong một gia đình, trong một tổ chức cộng đồng hay trong một nhóm dân tộc, trong xã hội, phụ nữ luôn đóng vai trò quan trọng trong đời sống văn hóa của cộng đồng, có thể nói họ là những thành viên của cộng đồng, bảo tồn nền văn hóa truyền thống thông qua các bài hát, điệu múa, cách kể chuyện, nghệ thuật và nghi lễ.

+ Về mặt chính trị, mỗi người là một cử tri hay một thành viên của đảng phái chính trị, trong chính trị và quản lý, phụ nữ cũng dần dần chiếm giữ được các vị trí lãnh đạo trong các cơ quan nhà nước nhờ sự lao động sáng tạo, học hỏi không ngừng của họ.

Ngoài ra, hiện nay số lượng phụ nữ trí thức ngày càng tăng so với trước đây trong việc tích cực tham gia các hoạt động tập thể như sinh hoạt câu lạc bộ phụ nữ, tham gia các tổ chức giao lưu văn hóa, văn nghệ, hội thi, tham quan, học tập, trao đổi về kỹ năng sống, tham gia các hoạt động của Hội phụ nữ trong cộng đồng nhằm góp phần xây dựng phong trào phụ nữ ngày càng vững mạnh.

Phụ nữ trí thức Việt Nam luôn khéo léo kết hợp thực hiện tốt các yếu tố trên đây nhằm thể hiện và khẳng định rõ vai trò, khả năng của mình trong việc đáp ứng kịp thời các yêu cầu nhiệm vụ và phương thức hoạt động của thời đại cách mạng khoa học công nghệ và thông

tin mới hiện đại, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Với mục đích đó phụ nữ trí thức Việt Nam sẽ luôn phấn đấu đạt danh hiệu "*Giỏi việc nước, đảm việc nhà*", phấn đấu vì mục tiêu bình đẳng, phát triển và hòa bình.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- 1 Bộ luật hình sự sửa đổi năm 1999.
- 2 Luật hôn nhân và gia đình Việt Nam sửa đổi năm 2000.
- 3 Pháp lệnh cán bộ công chức sửa đổi năm 2000.
- 4 Tạp chí Phụ nữ và tiến bộ, Số 03, năm 2001.
- 5 Tạp chí khoa học về phụ nữ - các số 03,04,05, 06 năm 2002.
- 6 Tạp chí Gia đình và trẻ em - Số 04, kỳ 01 tháng 04 năm 2003.
- 7 Tạp chí Gia đình - Số 28 năm 2003 ra ngày 25/08 đến 15/09/2003.